

hüütud. Üks neist „Ripu tyttä“ (libeduse, haiguse tüttar) oma abikaasaga „Rivutaari“ ehk „Wamma-taariga“ olla haiguste sünnitaja olnud. Et küll Manala (Maa alune) kangeste kardetud oli, siiski olla mõned wägimehed nagu Wäinemuinen ja teised senna jussunud minna ning tulnud õnnelikult sealt tagasi. Nii kui kõik Altai suguarud, nõnda lahutawad ka Soomlased omi üle-jumalaid kodukäijadest ehk waimudest ise lüüda. Nende kangelased olid jumaliku auu sees.

Uja-rattal ärarännonud hea põli ja kuulus kuldne aeg, kus õige Jumala kartus, lafinus ning puhtus rahhwa õigeks ehtes oli, ning ilmsik riffus rääkimata rohkeste sigenes, ka haigused ja muud hädad tundmata asjad olid ning tugewus ja tarkus täieste õitsesiwad, on Soome rahhwa ennemuistsedes juttudes ja laulusdes imeksapanemise wäärt kurtmisega nimetud ja n'ad näiwad siidamest seda aega taga igatsenud olema.

Müid II. *Eestlastest*. Eestimaa (se on esimeste-maa) ehk Estonia (Ida ehk Idalaste maa), wõi koguni Wirumaa ehk parem Wiiru-maa ning ka Eestlastest enestest „Meie maa“ nimetud; ta on kõige põhja poolsem kubermangu Baltimaa kubermangudest ning on 356 □ penikoormot suur ja 322,668 inimesega. Maa pind on Läänest Ida poole libamisi lampis ja laenete sarnane maa-

selg on nõnda arwata 65 kuni 130 meetert mere pinnast kõrge, mis aga siiski Ida poole wastu Narwa jõe jälle madalamaks läheb. Lõuna poole wastu Riia-maad, läheb ta pikka libamini, kunnaks ta Soome lahe poole järsu pae rüütaga lõpetab, nagu seda Ülemiste ja Lasna mägi meile kõige paremini näitawad. Eestimaa kõige kõrge-mad määd on: Ebarere mägi 480 jalgga kõrge, Kellawere mägi 514 jalgga kõrge ja Emo-mägi 544 jalgga kõrge. Lääne pool Eestimaa sõrwas on suured sood ja rabad ning suurem osa on metsa al.

Tähtsamad maa ninad on: Pärispää, Sumida, Surupi ja Pint; suuremad lahed: Boponi, Kolga, Tallina, Nõwa ja Matsalu lahe. Koblakamad saared on: Prangli, Wulhwi, Naisaar, Wormsi ja Hiomaa. Jões on meie maal küll wejwestide tarwis wäga omased, ning nende kallastel kasvab lina mets, kelle keskel kaunis ilusad aasjad haljendawad; aga laewa sõidu tarwis ep ole neist mitte üksigi ootane, muud kui Narwa jõe osast; suuremad jõed on: Narwa, Püha, Kunda, Seli, Loobu, Jagala, Birita, Wääna, Keila, Wihterpalu ja Kasari jõgi. Meie maa on enamiste waene; sest filuurija pae lihtide peal on aga mõnes kohas paljast ühe tolli osa huumuse segast mulda; see-pärast on siis Eestimaa talu poea elu: üks iga pääw waejuse pärast surwaga wõitlemine; siiski